

CSÍKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szaboda József könyv- és papírkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők. — Telefon hívószám 2. —</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ÜGYVÉD.</p>	<p>FOMUNKATÁRS: Dr. ELTHES GYULA.</p>	<p>Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legelőzőbban számítottak. Kéziratok nem adóznak vissza.</p>
--	---	---	--

Az ellopott akták.

Hónapok óta készül az általános választói jogot magában foglaló törvényjavaslat.

Andrássy Gyula belügyminiszter utasítására az országos statisztikai hivatal gyűjti össze a szükséges adatokat, tehát hivatalos titok a tervezetnek minden része.

És mégis mi történt Budapesten. Az történt, hogy a vasárnap megjelent „Népszava”, szocialista újság lekötölte és így nyilvánosságra hozta a választói jogi reformot s ezáltal ismeretessé tette az egész országot, még mielőtt a király hozzájárult volna és az országgyűlés letárgyalta volna.

Az egész eset botrányos!

Nem azért, mintha az tervezetet ismereni bűn volna, hanem azért, mert a szocialisták „stikli”-je folytán került a tervezet napvilágra.

Ugyanis az aktákat a statisztikai hivatal kiadta a Károlyi nyomdának levonatokat készítése végett.

A nyomdában dolgozó munkások közül egyik több levonatot készítve, egy példányt abból átadott a „Népszava” szerkesztőségének és ez nyomban közzé is tette.

Eddig tart az ellopott akták története. Az eset magában nem is érdemli meg, hogy arról helyen foglalkozzunk, mert a bűnös úgy is megkapja kijáró büntetését, ha emellett a tervezet a stikli folytán ismeretes lett, lássuk, hogy mit is tartalmaznak az akták.

Mindenek előtt örömmel konstatáljuk, hogy Andrássy a többes szavazat elvét magáévá tette.

Szavazati joggal lesznek felruházva nemcsak az irni-olvasni tudók hanem az analfabéták is, amennyiben 24 életévüket már meghaladták.

Azonban míg az irni-olvasni tudók közvetlen választói joggal bírnak, addig az analfabéták közül 10-nek lesz egy szavazati joga vagyis, 10-en választanak egy szavazót.

Lesznek olyanok, akik kettős szavazati joggal bírnak és lesznek olyanok, akik három szavazati joggal fognak bírni.

Az összes szavazatok az országban ki lesznek 4,047.671 szavazatot.

Ezen szavazatokból 369 százalék munkás szavazat.

Tehát Andrássy nagyon kedvezett a szocialistáknak, mert a munkások közül is 34 százaléknak kettős szavazati joga lesz és egyes szavazata 54-5 százalékának.

Előttünk áll a jövő parlament képe. A hazának egygyel több ellensége került be az országgyűlés házába.

Képzelnék csak el, hogy mit fognak művelni a nemzetközi szocialisták. Azt amit Ausztriában. A komoly munka kiköltözik a parlamentből és jönnek a skandalumok, a verekedések.

Kettős szavazatot a szocialistáknak juttatni halálos vétek, mert eddigi magatartásukból bizonnyá lehetett arra, hogy azt ellenük fogják felhasználni. Nagy számmal fognak bejutni a nemzetiségek is.

Ha már most a parlamentnek e két eleme kezét fog, a hatalmas független ségi párt számban csökkenni és erőben gyengének fog bizonyulni.

Nem titkoljuk aggodalmainkat. És habár a közzé tett tervezet sok válto-

záson fog keresztül menni, nagyjában magában foglalja a benyújtandó javaslatnak főbb pontjait és ezek a pontok szomorú állapotokat jósolnak részünkre.

Hol a tervezetben a magyarul irni-olvasni tudás feltétlen követelménye? — Sehol!

Enélkül pedig szavazati jogot sem közvetlenül, sem közvetve adni nem szabad.

Aki politikai jogokat akar gyakorolni nálunk, az tanuljon meg magyarul. Erre fektesse az uralmon levő párt minden erejét, mert ezen az alapon kapják mandátumaikat.

Enélkül ne támogassa a javaslatot, mert a választóknak tett ígéret nem lehet dajka mese.

Köszémbánya Kászonban.

Mintegy két-három héttel ezelőtt Kászonban egy oly nagy horderejű felfedezésnek jöttek nyomára, melynek kihatásai vármegyénket közelről érdeklik és eredményei kasszámitalánosok. Ugyanis magyarbéli Bély János Győr-vármegyei tiszti ügyész és Kiss József bányamérnök, Kászonjakkalva község határában óriási szénterületeket fedeztek fel, miről eddig senki sem tudott. Amennyit tudunk vármegyénkről, hogy természeti kincsekben gazdag, hogy itten nagy tökével és vállalkozásokkal eredményt lehetne elérni, de úgy látszik egyedüli nagyobb szabású, modern berendezésű és üzemi bányának, a balánbányai rézbánya — mely mint ilyen a szorosan vett Magyarország területén is egyedül áll — nem nagy eredményeivel inkább elriasztja egy a belföldi, mint a külföldi tőkéseket. A vállalkozási kedv csökkentésére szolgált még az a néhány sikertelen kísérlet is, melyet jobbára külföldi tőkések vas- és aranykutatásra, valamint petroleum források felfedezésére tettek.

Egyet azonban nem tudunk. Hogy Kászonban szénterületek léteznek. Ezt Bély János és Kiss József fedezték fel, nagy és kellemes meglepetést szerezve a vármegye közönségének. Ertesztésük szerint a felfedezett szénterületek óriási területűek, mintegy 20,000 katasztrális holdat foglalnak el, melyre a kutatók már zárkóztatványi engedélyt is kaptak. A kutatás eddigi eredményei szerint a szénnek antracit-fajtáját állapították meg, mi tudvalevőleg a legértékesebb és igen ritkán található.

A felfedezés vármegyénk agilis főispánjának, Kállay Ubulnak tudomására jutván, azonnal felismerte a felfedezés nagy fontosságát és akcióba lépett. Fáradságot nem ismerve kiszállt a helyszínre Csery Károly belügyminiszteri osztálytanácsos, dr. Safranek János vármegyei tb. főorvos, valamint Kiss József bányamérnök kíséretében s a szénterületek felfedezéséről a földtulajdonosok kalauzálása mellett személyes meggyőződést szerzett, mely alkalommal robbantásokat is végeztek.

Mint érdekes tény említjük itt meg, hogy a robbantások alkalmával egy, a parádi vízhez teljesen hasonló forrásra akadtak, melynek vegyi megvizsgálása felette kívánatos volna.

Kállay Ubul főispán a helyszínen tapasztaltak alapján személyesen tett részletes jelentést a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnöknek, kérve egyúttal jóakaró állami támogatást. A közbenjárás eredményes volt, mert a m. kir. pénzügyminiszter 102951/1908. szám alatti leiratában értesítette vármegyénk főispánját, hogy a m. kir. földtani intézet igazgatóságát felhívta, miszerint utasítsa dr. Pálffy Mór m. kir. osztálygeológust, hogy a Kászonjakkalva község határában fekvő felfedezett szénterületeket geologiailag vizsgálja meg és a vizsgálat eredményéről sűrűn egyen felvilágosító jelentést.

Főispánunk közbenjárása tehát nem várt gyorsasággal hozta meg a vizsgálatot, mely a napokban már megtartatik. Most csupán az lehet kérdés, hogy dr. Pálffy Mór kiküldött geológus azonos véleményen lesz-e a kutatókkal s különösen, hogy a felfedezett szén ugyan antracit-szén-e, mert ha az, értesülésünk szerint a pénzügyminiszter habozás nélkül kész megvásárolni és állami kezelésbe venni a felfedezett szénterületeket. Ebben kételkedni sem lehet, mert a legregibb és legtekélyesebben megszenesedett vasfeketé, néha szürkésfeketé szén az antracit. Előnyös tulajdonságait csak az újabb időben ismerték fel s mindenütt, ahol feltalálható, legszívesebben bányászzák. Nagy jelentősége főleg abban rejlik, hogy a legértékesebb meglepet tartja, mi okból kohókban való fűtésre nagy eredménnyel használható.

Széntartalma 90-95%-ra rug, mely előnyös tulajdonságánál fogva sem a feketé, sem a barnaszén nem versenyezhetik vele. Minthogy az antracit a megszenesedésnek végső fokát, a legtekélyesebben mutatja, egy pillanatra sem kételkedhetünk, hogy abban az esetben, ha a kászonjakkalva felfedezett szénterületek csakúgy az antracittal egyeznek, vármegyénk merhetetlen kincsével lesz gazdagabb s annak okszerű kiaknázása megfelelő bányauzem beállításával igazi székelymentés lesz.

Egyébiránt arra az esetre is megtették a kezdeményező lépéseket, ha a pénzügyminiszter nem venné állami kezelésbe a szénterületeket. Ez esetben nem marad más hátra, mint egy nagy tökével összehozandó részvénytársaság alakítása, melyre a kutatók már az első pillanathon gondoltak, de a mely tudvalevőleg óriási nehézségekkel, nagy kockázattal és mégis jóval kevesebb eredménnyel jár, mintha az állam a maga nagy tőkéjű, modern és biztos alapokon nyugvó bányauzemébe veszi.

Erre pedig elegendő garancia vármegyénk főispánjának személye, ki már az első lépést oly gyorsan és eredményesen keresztülvitte. Mindenesetre nagy szolgálatot tesz vármegyénknek, főleg annak a részének, mely mindennél foglaltat elszigetelve, közvetlenül a határszelen teljesen magára van hagyatva. Kormányaink amúgy sem tűntek ki kegyeikkel s a jelen esetben úgy az állam, mint a vármegye igen sokat nyer vele. Az állam nyer főleg azért, mert a hazai bányáipar legfontosabb, de egyúttal legértékesebb kérdése a köszémbányászat; az előjelekből ítélve pedig oly bányát nyúlhat, mi a hazai köszémbányászat becsületére válik.

Dr. Elthes Gyula.

Színeszetünk támogatásának forrásai.

Vármegyénk főispánja, mint az Erdélyrészi második szinikerület elnöke, a kerületbe lépett városok polgármestereihez megkereséseket intézett, melyekben nevezeteket telkéri, hogy az illetékes városok képviselőtestületeinél a kerület színészetét ellátó sziniszegítő részére állandó segélyt kieszaközöljenek.

A főispáni átirat szövegét így szól:

Az »erdélyrészi második szinikerület« létezésével megalkottuk a szervezetet, melyben Polgármester ur városa is ma már mint tag, mint államhály szerepel és mely szervezetben a tömörült városoknak most már módjukban van mindazon kérdéseket megoldani, melyeket a kerület mint egész és az abba tartozó államhályok, mint egyesek a nemzeti színészethez úgy anyagi, mint művészeti tekintetből tűznek.

A magam részéről mindenképpen a szinészettel emelésére kellő anyagi erő is álljon rendelkezésére és közölhetem Polgármester urral, hogy a folyósítandó államsegély kérdésében a nagyméltóságú m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszterium között és köztem a tárgyalások már folynak és remélem, hogy a közel jövőben már biztos eredményről számolhatok be.

Ezen kormánysegély hathatós támogatója lesz a sziniszegítőkerület és nekünk is jogot adand, hogy a tömörülésünk okozta anyagi segítség címén fokozottabb igényekkel lépünk fel az igazgatónál szemben, mert mi sem természetesebb, hogy az igazgató a segélyt a társulati erőket javítására és műsorunk magasabb színvonalra való helyezésére köteles fordítani.

Igy egyrészt tömörülésünk, az egyesülésből folyó nagyobb erejénél és ingerencijánál, továbbá az elfogadott szervezeti szabályainál fogva, megfelelő befolyást biztosít nekünk a színészetnek igényeink szerint való kellő irányításra, másfelől a tömörülés teszi lehetővé, hogy mint szervezett szinikerület megfelelő államsegély elnyerésére tarthasson igényt.

Örömmel értesültem, hogy a kerületi szervezet folytatán — bár még a segélyek kérdése sincs rendben — már is javulás észlelhető színészetünk ellátásában.

A segélyek hivatalosa ez a javulást minél fokozatobba, minél gyorsabbá tenni és e tekintetben az állomás helyekre is fontos felelős.

Nevezetesen az államsegély mellett, — hogy a társulat műsorára és erőire anyagilag nagyobb áldozatokat hazahason a sziniszegítő szükség van arra is, hogy az egyes állomáshelyek bizonyos anyagi támogatásban részesítsék az igazgatót.

Az anyagi támogatás mértékére nézve, határozott kívánásokkal kell lépni nem lehet.

Az állomáshelyek két csoportra oszthatók. Az egyik csoportba azok tartoznak, melyeknek színelőadás tartására alkalmas helyiségek, színpadok és megfelelő díszletek vannak.

Kézen fekszik most már az, hogy az ilyen állomáshelyek által nyújtandó segély formájában az kívánkozik leghevesebben, hogy az ilyen állomáshelyek színháztermeiket fűtéssel és világítással egyetemben ingyen bocsássák a kerületi igazgató rendelkezésére. Az ilyen segély az igazgatóra nézve rendkívül nagy kedvezményt rejt magában, ha figyelembe vesszük, hogy egyik-másik állomás helyen 30—35 korona napi kiadás van e címen, míg az állomáshelyre nézve tényleg igen csekély, annyira kicsiny, hogy az áldozatot a színház látogató közönség minden egyes tagja joggal elvárhatja a városától.

De a mennyiben az állomáshelyeken a színházterem, fűtés és világítás ingyenes átengedése gátlhatatlan nehézségekbe ütközik: bizonyára kívívethető, hogy a most említett három szükséglet közül egyik-másik ingyen nyújtassék az igazgatónak, vagy amennyiben ez sem volna keresztülvihető, a szükségletekért az igazgatótól csak mérsékelt díjazás szedessék be.

Az állomáshelyek másik csoportja nincs azon helyzetben, hogy színelőadások tartására alkalmas saját helyisége lenne. Természetes így, hogy az első csoporthoz tartozó állomáshelyek nyújtotta kedvezményt, segélyt nem nyújthatja, mert az igazgató ilyen helyiség megszerzése tekintetében magán személyekhez kénytelen fordulni.

Minthogy azonban az egy-egy állomáshely által nyújtott segítség az egész kerület érdekében történik, az egész kerület színészetének emelésére van hivatalos: jogos és méltányos, hogy a kerületet alkotó minden város erejéhez mérten közös színészete színvonalának emelését célzó segélyhez hozzájáruljon.

Ezért a második csoportba tartozó állomáshelyek az első csoport természetbeni segélyei helyett, megfelelő pénzügyi segélyt adnának, mely az igazgatónak az illető város színi évadjának kezdetén fizetettnek ki minden esztendőben.

Ezen segély az évi költségvetésbe beállítható; én a magam részéről szívesen közbenjáró a tekintetben, hogy a költségvetés e része az illetékes helyeknek jóváhagyassék.

Ezekben körvonaloztam általában az egyes állomáshelyek által nyújtandó segélyek kérdését és reményem, hogy az egyes állomáshelyek autonom hatóságai ép oly lelkesedéssel és jó akaratral fogják a segélyezés kérdését is megoldani, mint a mioévol a kerület eszméjéhez csatlakoztak.

E tekintetben Polgármester ur bölcs belátásához, befolyásához és a nemzeti kulturális célok előmozdításának irányuló lelkesedéséhez fordulok és van szerencsém a kerületi választmány egyhangu határozata folytán felkérni, hogy a segélyezés kérdésének megoldása iránt városa képviselőtestületéhez sürgős indítványt tenni méltóztassék, társadalmi úton is terjesztve a segélyezés célját és szükségességét.

Mint hogy pedig közös célunk, hogy a színeszt emelése minél gyorsabban történjen meg, van szerencsém felkérni, hogy a nyújtandó segély tárgyalására a képviselőtestületet mihamarabb összehívni sziveskedjék, hogy legkésőbb 1908. évi december hó 1-ig az állomás helyek részéről nyújtandó segély megállapítása legyen.

Felkérem Polgármester urat arra is, hogy hozandó határozatot velem nyomban közölni sziveskedjék, hogy a jövő színi évadok ellátására annak idején pályázó igazgatók a kerület egyes állomáshelyeinek segítségével is tisztában legyenek és hogy mi is lássunk, hogy az összes állomáshelyek segélye mily-összegre megyen s ebből megállapíthatassék: milyen tárgyat tartását és milyen műsor összeállítását várhatjuk úgy a jövőben megvalósítandó, mint a most működő igazgatótól.

Miként értesültünk Gyergyószentmiklós, Fogaras, Sepsiszentgyörgy, Nagyenyed és Kézdivásárhely városok a kért segélynyújtást kiállításba helyezték és ezen tényekkel színesztünk művészi értékének emelését nagyban előmozdították.

A segélyt felajánló városok közül csak Csikszereda neve hiányzik. Csikszereda város polgármesteréhez a fentebb közölt átiratot főispánunk nem is intézte. Okát könnyű kitalálni. A városnak színlelőadások tartására alkalmas terme nincs s így azt az igazgatóknak ingyen rendelkezésére sem bocsáthatja, de ennek ellenértékül anyagi segélyben sem részesítheti egyszerűen azért, mert nincs miből.

Gyszerűen azert, hogy városunk, a megye székhelye, a kerület legnagyobb színházlátogató állomása önerejéből a segélyezés dolgában a többi várossal lépést nem tarthat. De ezzel a sajnálatos tényről számolnunk kell és ép ezért a színház látogató közönségre hárul a feladat a város ezen szegénységokozta kötelességét magára vállalni és odaadni, hogy ha a város részéről nem is, de a színpártoló közönség köréből más módon — közvetett úton — a színházlátogató és vele együtt a nemzeti színeszt kellő anyagi és erkölcsi támogatásban részesüljön; mert városunk oly nagy és előkelő színházlátogató közönséggel bír és e közönségnek oly kényesek művészeti igényei, hogy a támogatás terén Csikszereda város, mint kerületi állomáshely a többi állomáshelyektől el nem maradhat, sőt a támogatás kérdésének megoldásánál a fent említett okokból az első között kell helyet foglalnia.

Vármegyénk főispánja, aki közismert buzgalomával már több ilyen kényes kérdést sikerrel megoldott, a magyar kultúra iránti lelkesedésével ezen nehézség megoldásának kulcsát is megtalálta. A mellett ugyanis, hogy az anyagi segítség részére bizonyára rövid időn belül forrást fog találni, a hathatós erkölcsi támogatás elérése céljából — mely részben az anyagi erő hiányát pótolja — már megtette a csikszeredai színpártoló egyesület létesítéséhez szükséges lépéseket.

Elkészültek már a színpártoló egyesület alapszabályai és főispánunk rövidesen összehívja városunk színpártoló közönségét azért, hogy egy újabb nagyhorderejű kulturális akcióját tetteze be a csikszeredai színpártoló egyesület megalakításával. — — —

Alispáni rendelet a kolera meggrátlása tárgyában.

A vármegye alispánja a következő közérdekű rendeletet intézte az illetékes közigazgatási hatóságokhoz:

A m. kir. belügyminiszternek 113234/908. szám alatt kelt rendeletéből kifolyólag értesitem, hogy az ázsiai kolera Oroszországban folyvást terjed, minek folytán azon veszély is fenlörög, hogy az hazánkba is behurcoltatik. A fenyegető veszély megelőzése végett a 78571—908. szám alatt kelt belügyminiszteri rendeletben foglaltak alapján a következőket rendelem el.

1. A községi előljárásnak meghagyandó, hogy az általános köztisztaságra különösen ügyeljenek s e célból a községi (illetve kör-) orvosok közbejöttével az utcákat, tereket, udvarokat, nyilvános épületeket községháza, iskola, vendéglők, korcsmák, gyárak és iparte-
lepekkel minél gyakrabban vegyék vizsgálat alá.
A kör- és községi (városi) orvosok figyelmzettendők, hogy hivatalos látogatásaik alkalmával fentjelzett részletes vizsgálataikat amelyeket az alábbiakra is kiterjeszteni kötelesek, el ne mulasszák.

A vizsgálatok ideje, megtörténte, azoknak eredménye, valamint a talált hiányok orvoslására tett intézkedések a látogatási naplóba bejegyzendők.

Ezen bejegyzések szolgálnak a felettes hatóságok szakközvegei részére az ellenőrzés egyik támasztó pontjává s így azok elmulasztása, rendbűntetés, esetleg legyelmi eljárás indítását vonhatja maga után.

2. A kutak mindenütt kellőleg kitisztítandók, kőmőkük feltöltendő s kavicssal kellőleg felhalmozandó, hogy az itató marhák azt sárosná ne taposhassák.

Gondoskodjék róla, hogy az összes kutaknál a marhák részére itató váju legyen s a merítő vedrek keresztvassal legyenek ellátva.

Az olyan kut, amelynek felszine öt méternél közelebb van a kútkáva széléhez fedéllel látandó el.

Ivó kutak közelében mosni vagy mosogatni nem szabad.

3. Különös gond fordítandó arra, hogy az udvarokból az összes felgyülemlett trágya kihordassék, fel ne halmozassék, hanem időről-időre a mezőkre kihordassék.

Az ideiglenes trágya a szemétdomboknak az udvarnak a lakástól és kúttól, patakól legtávolabra eső oly helyen kell lennie, ahonnan a trágyalé és a csapadék a trágya és a szemétdombtól a lakás, kut és patak felé nem folyhat.

A trágya kihordását okvetlenül és szigoruan rendelje el és erre vonatkozólag adjon záros határidőt, amelynek elteltével egyrészt fogantatosítja a megfelelő büntetést, másrészt tegye a község kötelességévé, hogy felfogadott embeerekkel, s szükség szerint csendőri segéd-
letnek igénybevétele mellett is a mulasztó költsége a kihordás végrehajassék.

4. A községek előljárásait is tanítsa, hogy a községüzemük járják végig, telekéről, telekre, s vegyék jegyzékbe azokat, akik megfelelő árnyékszek nélkül szükölködnék.

Adjon zárt határidőt 30—40 napot arra, hogy minden telek egy félrebb eső árnyékszekkel ellátandó, me'y árnyékszeknek jó mélyre ásott legalább 2 köbméter ürtartalmu gödörrel kell bírnia.

Adj a utasításba, hogy a pecegödör úgy ásandó, nehogy abból a tartalom kifolyhasson, föld felületét ne szennyezhesse, hanem annak mélyében maradjon. Ha a pecegödör már majdnem 1/4 résznyire megtelt akkor földdel behányandó s az árnyékszek egy újabb gödörrel odébb helyezendő.

Természetes, hogy ezen utasítás csak a legegyszerűbb árnyékszekekre szól, amelyek külön medvállal falazattal ellátott pecegödörrel nincsenek ellátva, mert az olyanok, amelyek külön falazattal bírnak nem földelendők el, hanem időről-időre szükség szerint kihordandók.

5. Minden község, amennyiben az 1905. évi 5934. számú rendeleteinkből kifolyólag még ezzel nincs ellátva, köteles ez lakónként legalább tíz kilogramm fertőtlenítésre szolgáló törmény kasszavast beszerezni (egyszáz kilogrammonként az ára 16—18 korona) s az a kör (városi, községi) orvos felügyelete alatt s az azzal megbízott előljárásági tag személyes felőssége mellett a községüzemükkel kellően elzárva készletben tartani.

Ezen készlet kolera eset előfordulása esetén a fertőzőtt lakás fertőtlenítésre kiosztás alá kerül esetről-esetre a megfelelő orvosi rendelés szerint.

Köteles ezen kívül minden község egy gödör oltatlan meszet készletben tartani.

Ezen mesznek minden kilójához használatba vételkor 5 kiló vizet adva egy sürű mesz-tejet nyerünk, amellyel a középületek, istállók szüktség szerint a magánlakások, azoknak árnyékszekéi, pecegödrei, trágyaletőcsái stbi fertőtlenítendők.

6. Éber figyelemmel kísérendő a házál gyümölcskereskedés, valamint a piacra kerülő bármilyen gyümölcs minősége. Romlott avagy érlelen gyümölcs rövid úton eldobzandó és megsemmisítendő.

Kereskedelmi csont és rongytelepek, szemét és hulladékok gyűjtők a községek belterületén meg nem üríthetők.

7. Vágóhidak és mészárszékek az immár többször kiadott rendeletek értelmében kezelendők.

A városi valamint a közturunák szerint nagyobb forgalmi, állandó mészárszékek a belül vakolt, simított falal kell, hogy bírnak és a falak, valamint a légmentesítő szerények, kisimított polcok, horogtartó álványok vízhatlan fehér, illetve világos festékekkel bevandók, a vas alkatrészek festéséhez fekete lakfesték is használható. A rézből álló részek nem festendők be csak tisztán tartandók.

A daraboló asztalok (ahol az eldarabolt húsreszek kiürasztás végett felkúsznak, tehát nem a tonkók) horgonybádoggal vonandók be. A csepegő viz felőgására a fogások alá fűrészporral felt vályuk alkalmazandók.

A kisebb terjedelmű falusi mészárszékeknek megkövetelem, hogy teljesen újra meszeltessenek s ezeknél az olajfesték csak a légmentesítő szerényeknek kötelező, míg a többi fa és vasalkatrész sűrűlőssal tartandók tisztán. A csepegővíz alája hintett s naponta felrússított s elhasználás után elégetendő fűrészporral fogandó fel.

A vágóhidak minden használat után, de naponta legalább egyszer bőséges vízhaszná-
lattal leöblítendők.

A béhulladék külön elszállítandó s elásandó.

8. Az átutazó és kóbor vagy hajléktalan egyének részére, amennyiben megbetegednének e rendre tervezett községi járványkórházak azon-
nal felszerelendők s rendbe hozandók.

A legkisebb követelményem a járványkórházal szemben az, hogy az első ezer (vagy azon aluli) lakosra számítva két ágy, a többire ezrenként legalább egy ágy szereltessek fel. Az ágyak lehetnek egyszerű mosható, gyalult puha faalkotások, de bennük kell, hogy legyen egy szalmazsák, 2 lepedő, 1 pokróc és egy legalább töröküzalevéllel töltött vankos.

Ezen kívül kell, hogy legyen minden kis-szobában egy asztalka, 2 szék, 1 bádogmoszdó-tál, 2 éjjeli edény, 2 törülköző s néhány cse-repedény, az étel és ivóvíz felszolgáltatására, valamint egy korsó a moszdóvízhez.

A kolera esetén járványkórházi szolgálatot vállaló egyén már most szerződötendő felté-
telesen, de adott alkalomra kötelezőleg.

9. Az esetleg üresedésben levő orvosi álla-sokra a pályázat azonnal kihirdetendő.

10. Minden község temetőjében a már meg-
levő hullaházak azonnal rendbehozandók s a mennyiben nem voltának ilyenek emelendők. Hasonlóképpen gondoskodjék minden község, akár bevásárlás, akár szerződés bérlet után, arról, hogy kolerában elhalt egyének szállítá-sára egy alkalmas jármű rendelkezésre álljon.

11. Ismételen közhírre tendő minden községben, hogy minden hányással és hasmenés-
sel járó gyanuk, megbetegedés azonnal a község előljárásának bejelentendő s hogy a be-
jelentést elmulasztó súlyos büntetés alá esik.

Bejelenteni kötelesek a betegnek fel-
yemenő ágbeli legközelebbi rokona, a vele együtt lakók, a családó és az akinél az illető lakik vagy alkalmazva van.

Ily esetekben a község előljárásaga azonnal köteles a főszoigabirotságot küldönc útján érte-síteni, a kör- (városi, községi) orvos után kül-deni s a beteget vele megvizsgáltatni.

Ugyanis helyettes szakközvegeivel azonnal kiszáll a helyszínre, az esetet meg-vizsgáltatja s a gyanusoknak orvosi vizsgálat alapján történi beigazolása esetén nekem táv-beszélő útján azonnal feljelentést tesz.

12. Az első esetekhez való vizsgálati anyag beszerezhetése végett köteles minden község, amennyiben azzal az 1905. évi rendeletéből kifolyólag nem bírna, egy drb 3 deciliteres csiszolt üvegdugóval föktelelesen elzárható erős falazatu üvegről gondoskodni, amely célsze-rűbben a legközelebbi gyógyszerárból besze-rezhető, úgy annak útján megrendelhető.

Ezen üveg a községüzemükben egy iv lan-
torna papir, egy disznóhólyag, egy kőteg cukor-párga, a drb fekete spanyolviaszkal. egy kis dobozka vazelinrel, egy megfelelő nagyságu, ép faladikában együtt tartandó.

A Rákos-Madaras közötti réten az országot mellett levő borvízfórássok használatra alkalmatlanná leendők, eltüntendők, mert ezeknek viztartalmuknál fogva, célszerűtlen foglalásuk miatt közhasználatra nem alkalmasak s járvá-nyos időkben éppenséggel közveszélyesek.

A közhasználatban levő u. n. somlyói bor-víz jelenlegi állapota is közegésségellenes s járványos időkben éppén közveszélyes lesz, mert éppén akkor a község s a kultivzek-től való félelmében az ásványvizeket fogja fo-kozottabb mértékben igénybe venni.

Tapasztalni lehetett, hogy az újított köpűbe mindenki s első sorban a szerződött bérlo a bármilyen házban megfordult edényt belemártja, a gyermekek a köpűt körül ülnek, beleszen-nyeznek stb., az is megtörténi, hogy lábfürdőt vettek benne s állították bele is ürítették.

Feltétlenül legkésőbb 6 hét alatti végrehaj-tás kötelezettségének s a viznek forgalomból való kiállítás terhe alatt elrendelem, hogy ezen forrás, amelyből a birtokos községnek hova-tovább fokozottabb jövedelme van s amelynek fogyasztására különösen járvány esetén Csik-szereda város és Várdotfalva község közönsége egyenesen reá van szorultva, a kellő módon csorgóra rendeztessek be oly módon, hogy körülötte köböl vagy téglából készült házikó emeltessék, bensejében a forrás a meglévő, de félredobott köfedővel befedessék s belőle a víz úgy vezetessék ki, hogy az a házikó falán kívül szabadon csorogjon.

A házikó be nem törhető kemény ajtóval elzárandó s annak kulcsa a községüzemükben őriz-tetben tartandó és senkinek meg a bérőnek sem adható ki, csakis az esetleg szükleges takarítás, új javítás esetén vehető az előljárás-
sá által használatba.

A közházikó olyan legyen, hogy azt a rendbe nehezen szoktatható s a saját érdekével szemben, saját és a köz kárára rakoncátlan köz-
önség által eltolható, leldőjthető vagy lerom-bolható ne legyen.

Rendeletem minden része, de különösen ezen részének végrehajtásához feltétlenül ra-gaszkodom s a törvényes következmények terhe alatt elvárom, hogy ezen rendeletemnek a legnagyobb érteley a lehető legrövidebb, de mindenesetre a fagyos idő beálta előtt eleget tesz.

A somlyói borviznek a fertőztetéstől kellő módon való megóvása esetén az arra utalt kö-zönség nézve a kolera veszedelmének jó része csökkenni fog, mig ellenszetben éppén ezen forrástól ezer és ezer ember fog fertőz-tettetni.

Jelen rendeletet végrehajtásáról való jelen-tését legközelebb folyó évi október 25-ig el-várom, természetesen olyan terjedelemben a mint az ezen idő alatt természetserűleg végre-hajtható volt és meghagyom, hogy ezen egész

rendeletnek egész terjedelmében való végre-hajtásáról szóló végjelentését legkésőbb de-cember hó 15-ig hozzám terjessze fel.
Ezen idő alatt végrehajthatók ezen intéz-
kedések is, amelyek hosszabb időt igényelnek.
Intézkedéseinek végrehajtásáról szerzeszen időnként személyes meggyőződés s tekintettel a most már valóban fenyegető kolera közve-szélyes voltára, járjon el mindenütt a legna-gyobb szigorúsággal s szükség szerint érvénye-sítse, megtörli és büntető jogait, mert az adott határidőn túl minden mulasztásért címet fogom felelőssé tenni.

Csikszereda, 1908. évi szeptember hó 26-án.
Fejér Sándor, alispán.

Törvényhatósági közgyűlés.

Egyetlen tárgya volt a vármegyei törvény-hatósági bizottság f. évi szeptember hó 24-én tartott rendkívüli közgyűlésének, a magánjavak alapszabály-tervezetének módosítása. A közgyű-
lésen — miután Kállay Ubul főispán akadá-
lyozva volt — Fejér Sándor alispán elnökölt.

Évtizedeken, sőt századokon keresztül szá-m-talan veszély, fáradság és gondos ápolás kel-
lett ahoz, mig megszerezűtk, majd elvesztettük és végül visszaszerezűtk. Az óriási vagyon, milyennel egy vármegye sem rendelkezik, ma sincs okszerűleg, a modern gazdaság, célsze-rűség és hasznosítható jövedelmek követelmé-
nyei szerint kezelve. Ezt belátva a vármegye törvényhatósága, a napról-napra érezhető hi-
ányt pótolni, az okszerűtlen rektifikálni akarja s azt minden tekintetben rendezni úgy, hogy a kritikat — hasonlóan bármely külön kezelt modern gazdasághoz — gáncs nélkül kiállja.
Azonban nemcsak maga a kezelés feltetendő más alapokra; vannak lényegbeli kérdések is, melyek magának a tulajdonjognak kétségtelen megállapítására vonatkoznak. Igen sokan van-nak, kik a tulajdonjog megállapítása után a külön kezelést ajánlják, mi niaga utáni vonná a magánjavaknak a törvényhatósági bizottság rendelkezése és hatásköre alóli kivonását. E külön kezelés céljából lenne megalakítandó a székely egyetem.

Az alapszabályok okszerű módosítása rég-
óta folyamatban van s ma még befejezés előtt sem áll. A tavaszi közgyűlés tudvalevőleg egy heles bizottság lényeges módosításokat eszkö-zött. Közben azonban a módosítás nagy ér-deklődést keltett vármegyeszerte; uj gondolatok, uj eszmék kerültek felszínre, mielő kifolyólag a most lefolyt közgyűlés eredménye-ként megállapíthatjuk, hogy soha oly készűlt-séggel és egyöntetű megállapodással nem ment a törvényhatósági bizottság közgyűlésre, mint épen e fontos tárgynál.

Ami magát az ülés lefolyását illeti, a tör-
vényhatóság a közgyűlés tartamára a tisztii fő-
ügyész és megválasztott helyettese akadályoz-tatása folytán dr. Czíró Istvánt, a magánjavak ügyészét helyettesítette.

Mindjárt az ülés elején élenk vitára adott alkalmat Becze Antal bizottsági tag felszólalá-sa, mely szerint a közgyűlés nem tartható meg, miután az 1886. évi XXI. t. c. 48. §-ában elő-
irt azon rendelkezés, hogy a törzsanyagronl alkotandó szabályrendeleteket a vármegye ál-landó választmánya készíti elő, — mi a jelen esetben mellőztetett — nem tartatott be. A közgyűlés azonban Szász Lajos főjegyző azon felvilágosítása után, hogy a tárgyalás alatt álló szabályrendeletet a tavaszi közgyűlés állandó választmánya eléggé előkészítette, érdemi tár-gyalásba ment bele.

Erre azonban nem került a sor, mert Becze Antal bizottsági tag indítványára a közgyűlés kimondotta, hogy tekintettel a küszöbön levő és az általános választójog reformjával össze-függő vármegyei területi változtatások és be-
osztásokra, mi előre nem látható következmé-
nyekkel jár és a magánjavakra is lényeges be-folyást gyakorol, a módosítást egy évi újabb előterjesztés kötelezettsége mellett ismétellen levezzi napirendről és a már megválasztott he-
tes bizottság elé utálja. Ennek tagjai Fejér Sándor alispán elnöklete mellett Pál Gábor, T. Nagy Imre, Balázs Dénes, Puskás Adolf, Gál Miklós és Oláh Alajos.

Dr. Bocskor Béla bizottsági tag indítvá-nyára a bizottság még négy új taggal egészít-tetett ki, megválasztván a törvényhatóság a bi-zottságba Becze Antalt, dr. Bocskor Bélát, dr. Balázs Eleket és Csibi Imrét.

A közgyűlésen nem sok, mintegy 60—70 bizottsági tag vett részt, maga a közgyűlés pe-dig egy félóra lejolyása alatt véget ért.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Küüntetés.** A király dr. Bocskor Ká-
roly budapesti tudomány-egyetemi nyilvános rendes tanárnak és a budapesti községi köz-
igazgatási tanfolyam igazgatójának a köziga-
gatási tanfolyam körül szerzett érdemei elis-
meréséül a m. kir. udvari tanácsosi címet díj-
mentesen adományozta.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi miniszter Söröss János csikszeredai törvényszéki imokot a nagykátai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Kürentetés.** A m. kir. igazságügyi mi-niszter a csikszeredai kir. törvényszék terüle-tére László Géza kir. törvsz. bírói vizsgáto-bi-rónak rendelte ki.

A csikszeredai főgimnázium építési... Kik pályáztak az egyes munkákra. A csikszeredai főgimnázium, infematius és fiu-nevelkedés Pápai Sándor kolozsvári műépítész tervei szerint leendő felépítésének vállalatba adására szeptember hónap tartották meg az árjelést. Az összmunkákra ajánlatot tettek: Róbell Aladár (Szeged) 1,166.350-76 kor., Grünwald testvérek (Budapest) 1,050.083-95 kor., Wusintzky István és társai (a vízvezeték, csatornázás és vasbeton munka kivételével) 935.603-66 kor., Weil és Szallár (Budapest) 1,064.190-62 kor., Koch Károly (Budapest) 1,019.427-22 koronával.

Az egyes munkákra számos pályázat érkezett be, s ezen pályázók között látnak Gál József, Balázs Dénes és Vécsey G. (Csikszereda) a föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragó-, ácscserépléd-, gazdasági épületek és telekrendezési munkálatokra 613.752-41 koronával.

Az ajánlatok felett az átszámlítások után a status igazgatótanács októberi ülésén fog dönteni, ami azt is jelenti, hogy a csikszeredai gimnázium felépítését legközelebb megkezdik.

Esküdtbírói tagok kiborsolása. A csikszeredai kir. törvényszéknek folyó hó 23-án sorsolták ki az 1908. évi okt. hó 19-én kezdődő harmadik esküdtzéki ülészakban bírói tisztet gyakorló esküdtteket. A kisorsoló bizottság elnöke Gyalóky Sándor kir. törvényszéki elnök volt, tagjai a bíróság részéről: Jerzskó János kir. táblai bíró és Jurkovich Ottmár kir. tszéki bíró, a jegyzőkönyvet dr. Nagy Miklós jegyző vezette. Az ügyészséget Veress Árpád kir. alügyész képviselte, az ügyvédi kamara részéről nem volt jelen senki.

Rendes esküdtbírák lettek: Nuridszany Márton kereskedő csikszeredai, Sántha István ifj. csikpáljalvi dr. Tauber József ügyvéd csikszeredai, Zsigmond István kereskedő csikdánfalvi, Pál Gábor főgimn. igazgató várdótfalvi, Kopac Lukács kereskedő győszentmiklósi, Potoczky Márton kereskedő csikszeredai, Potovszky László birtokos kozmási, Köllönte László birtokos kásonyfalvi, Kiss Sándor építész győszentmiklósi, Mayer János főgimn. tanár várdótfalvi, Fejér Miklós szatócs kereskedő csikszépvízi, Meskó Lukács kisbirtokos madéfalvi, Jakab János kereskedő csikszépvízi, Kricsa Zoltán íptári könyvelő győszentmiklósi, Keresztes Antal járási állatorvos csikszeredai, Szvoboda József kereskedő csikszeredai, Jakab Ferenc városi tanácsos csikszeredai, Pál Lajos földbirtokos tekerőpatáki, Nagy Lajos nyug. megyei imok szögödi, Szopos József földész csikszeredai, Jakab Ferenc földész csikszentimri, Nagy Gyula kereskedő csikszeredai, Tompos Pál kisbirtokos csikszentgyörgyi, Mardirosz Kristóf íptári könyvelő győszentmiklósi, Wolf Károly főgimn. tanár várdótfalvi, Szabó Miklós kereskedő csikszeredai, dr. Imecs János ügyvéd csikszeredai, Hajnó Ignác országgyűlési képviselő csikszeredai és ifj. Korodó János földész csikszatászei lakosok.

Helyettes esküdttek lettek: Szász János földész csikszentléleki, Simon Ede szatócs kereskedő csiklaplocai, Rézszeg Tamás zabosmester csikszeredai, Seivarth Rezső bérkocsis csikszeredai, Székely László földész szögödi, Kálnoki János kereskedő várdótfalvi, Szopos Domokos korcsáros csikszeredai, Szabó Lajos borbély csikszeredai, Herczka Gyula műszerész csikszeredai és Silló Béni cipész csikszeredai lakosok.

Csikdelme érdeműs lelképítő, a felcsiki papság nesztora és tipikus alakja Péter Lajos szentszéki tanácsos papságának 52., delmei plébánosának 49-ik évében nyugalomba vonult. Negyvenkilenc esztendő s mai világban elég egy emberi életnek. S mit szólnunk arról a papról, aki a tövises papi pályán hivatását egy és ugyanazon plébánián kepe-kenyéren negyvenkilenc évig akként teljesítette, hogy működését előjárói és hívei mindenkor megelégedése kísérte? Semmivel sem lehet jobban jellemzeni a mi jó »Delnei bácsikát«, mintha azt mondjuk róla, hogy minden követendő odaadással szerette barátait, életénél jobban híveit, rajongásig egyházát, törhetlenül hazáját, de mindeneknél jobban Istenét. Egyesek ílelku, a maga egyszerűségében elégedett, puritán jellemű férfiú, kiből soha sem volt meg az a két-színűség, hogy szava Jákobé, kezd pedig Ézsaué lett volna. Tetteivel soha sem szokott dicsekedni. Egyetlen nagyraívágása volt hivatálát teljesíteni, úgy mint azért Isten előtt felelnie kell. Életét tölté mater kebelén, méltó pihenjen filiaja ólén! Anyagyháza aranyát kapott, filiaja nyerjen gyémántot az Uról! Utódja Gábosi Dénes, ki eddig a »csángók kedves kicsi papja« vala folyó hó 17-én foglalja el uj plébániáját. A delmeiken ez alkalommal nagyon meglátszott, hogy volt plébánosuktól jó nevelésben részesültek, mert virágokkal díszített hosszú kocsisorban egészen a szépvízi erdőig siettek régen várt uj papjuk elébe, kit amint Koródy Mihály csikszentmiklósi plébános jobbján megérkezni láttak, hatalmas óváciában részesítettek. Szépvízen felől Gyórpál delnei jegyző üdvözölte, Csikszentmiklóson virágos gyönyörködötté, Delne határán László Péter tanító köszöntötte uj hívei nevében az ifju papot következő szavakkal: »Főtisztelendő Plébános Ur! Szívünk legbensőbb érzelmével üdvözöljük közönségünk határán. Kimondhatatlanul nagy a mi örömeink, hisz e hitközség hónapokon át óhajta — mondhatom — epedve várta uj plébánosát, hogy a hosszas munkában kitartott ősz plébánosunk kezéből átvegye a

vezetés zászlóját s azt fenn lobogtatva, szent hitünket fiatalos hűvel és lelkesedéssel fellen-dítse, felvirágoztassa. Biztosan, hogy e hitközség népe józan és erkölcsös, szíve szent vallásunk iránt fogékony s így szent hitünk hirdetésénél, szava nem lesz a pusztában kiáltó szava, az elvesztett mag nem vész el, hanem termékeny talajra talál s terebélyes fává fog kinőni. Legyen meggyőződve, hogy e hitközség hívei — miként a multban együtt munkálkodtak, a legszebb egyetértésben és szeretetben együtt dolgoztak érdemekben megőszült plébánosukkal — a jövőben is összetartva, szeretetben egyesülve kívánunk működni, mert tudják, hogy így együtt munkálkodva üdvös és nagy dolgokat művelhetnek. Híven ragaszkodunk szent hitünkhoz, ápolni és gondozni kívánjuk szíveinkben, mert tudjuk, hogy egyedül csak a hit boldogítja s annak szárnyain emelkedhetünk fel az égiekhez. Legyen meggyőződve főt. plébános ur, hogy szent tanítását mindig odaadással hallgatjuk s együtt egy szív és lélekkel küldjük imánkat az Eg Istenéhez s akkor bizton hisszük, a jó Isten meghallgatja kérésünket. Ezen hitben és reményben működéséhez sikert kívánva, ismétlenül üdvözölöm. Isten hozta! Isten tartsa!« Innen fehérik kis lányok rózsaleveleket hintve templomba vezették szeretett lelképítőjüket, hol »Veni Sancte« és »Antiphana« elnevelésű eszedelünk Isten segédelméért, a szent. Szűz oltalmáért. A plébánián az öreg plébános, mint egy ősz Áron terjesztette reszkető kezeit utódja felé, hogy le-sedje reá az isteni szeretet erejét. Boldog fiatal pap, ki az idők viharában megvédett ilyen öreg tölgy árnyékában elmélkedhetsz teendőid felett. Este az iskolában 40 terítékű bankett volt, honnan a sok szép felkőszöntő után azon kívánsággal távoztunk, hogy az uj lelképítő Isten sokáig éllesse! Legyen mindig Rafaelje az ifju Tóbiásnak, forrásműtatója a lelki titkadásban szenvedő Ágárokknak, Ilyes lelkelvel és erejével járjon az Ur előtt, Neki szent népet készítendő. K. M.

Nász főispánunk esküdjében. Fő-ur esküvő folyt le szeptember hó 30-án Budapesten a Kálmán-terti református templomban, hol zalachi Szaláchy Béla cs. és kir. huszárfőhadnagy, sződi nagybirtokos, főispánunk testvérbátyja tartotta esküdjét vargyasi Dániel Annával, vargyasi Dániel Gábor v. b. t. t. a Lipótrend középkeresztése és neje tolvai Korányi Malvin leányával. A főuri esküvőn a jelenleg Budapesten időző főuri családok majdnem teljes számban voltak képviselve. A násznagyi tisztet Kállay Ubul főispán töltötte be. Az ifju pár hosszabb nászútra indult. Főispánunk október 1-én részt vett a spanyol királyi tiszteletére rendezett udvari bálon, a honnan hosszú távollét után családjával együtt visszatér hozzánk.

Hízeunk. Jeszenszky Ede 62. gyalogezredbeli százados október 4-én tartja esküdjét Szőkefalván csikszentmártoni Becze Gizellával, csikszentmártoni Özevgy Beze Józsefnel, született viznaknai Utász Zsuzsanna leányával. Ugyanakkor tartja esküdjét Meidlinger Lőrinc 22. honvéd gyalogezredbeli hadnagy-képzőtestület vezetője és menyasszony testvérével, csikszentmártoni Becze Erzsivel.

Pósta- és távfelügyelő. A m. kir. posta átközlőszóit újonnan épült palotájába, mely a piacon van. Október 1-től kezdve egy a posta, mint a távírda és telefonszolgálat az uj modern épületben fog lenni.

Mánódi gyógyszerészt György-Szentmiklóson. György-Szentmiklóson a második gyógyszerész felállításáért megindított mozgalom a m. kir. belügyminiszternek a vármegye közönségéhez intézett és napokban le-adott 104106/1908. számú határozatával beféléjést nyert. A belügyminiszter ugyanis figyelembe véve a vármegye törvényhatóságának véleményes határozatát, amint az előre látható is volt — a második gyógyszerész felállítását az Eránosz Bogdán gyógyszerészmiklósi gyógyszerész felebebeszédének elutasításával, engedélyezte és az engedélyt — egy évi felállítás terhe mellett — Novák István nagyenyedi gyógyszerésznek adta meg.

Államú válságunk állása. A törvényhatósági bizottság őszi rendes közgyűlése tárgyainak előkészítése végett a vármegyei állandó választmány f. évi október hó 1-én délelőtt a vármegyehez kisebb tanácskozási természetű ülést tartott. Mint értesülünk, az ezt követő törvényhatósági közgyűlés f. évi október hó 16-án fog megtartani.

Országos vásár. F. hó 26., 27. és 28-án tartották meg városunkban a szokásos Szent Mihálynapvi országos állatvásárt, mely alkalomból annyi szarvasmarha került felhajtásra, mint a milyenre példa még nem volt. Oka ennek a nagyban érehető takarmányhiány. Az első napon felhajtottak mintegy 5000 darab szarvasmarhát, melynek jó része el is adatott. Vevők nemcsak a szomszédos vármegyékbeli, hanem Magyarországból is igen sokan jöttek, mi az alacsony árakra elég kedvező befolyást gyakorolt. Mindazonáltal az elért árak így is igen alacsonyak voltak, mert egy pár hizlati ökröt 4—500 koronáért, egy pár tehent pedig átlag 200 koronáért meg lehetett venni. Lovakban felhajtás mondhatni semmi sem volt. Érdekes megemlíteni, hogy a gróf Károlyi Mihály uradalmi részére mintegy 100 pár igás ökröt vittek el piacunkról kielégítő árrban. Az állatvásárt követő kirakodó vásár forgalmas és élénk volt.

Utlevél lapok kiállítás. Több oldalról merültek fel panaszok, hogy az utlevelé kiállítás késédelmesen történik, mi természetesen igen sokszor egyesek érdekeinek hátrányára van. Ennek pedig oka az, hogy a községi jegyzők az utlevelé-aptot nem töltik ki pontosan, mi okból legtöbbször pontosabb kitöltést végezt vissza kell küldeni, ami az elintézés nagyben késleltetik. Azt hisszük, hogy a pontosabb kitöltéssel a késedelem is meg fog szűnni.

Tűzek. Czikó János mindszei birtokos öt boglya sarjuja szept. hó 19-én este tűzet fogott s mind az öt teljesen leégelt. A gyújtogatás boszúból történt, mivel az öt boglya egyszerre gyuladt meg. A csendőrség az ismeretlen tetteseket nyomozza.

Szept. 18-án Kászonyakabfalván Aikler Albert kereskedő háza kigyuladt. A ház ajtóit és ablakait ismeretlen tettesek kiktörték úgy, hogy magát a tulajdonost is nelcezen lehetett megmenteni. A nyomozás folyik.

Szept. 20-án Szentsimonon este 7 óra tájban tűz ütött ki, melyet hamarosan sikerült elfojtani.

Aranymise. Főtisztelendő Koncz István alesperes-plébános Tusnádon, 1908. évi október hó 4-én ünnepli áldozó papságának 50 éves évfordulóját, aranymiséjét a következő tárgyszorral: I. Ünnepe előtt 3 napos isteni tisztelet lesz. 1. Október 1-én d. e. szent mise és prédikáció, d. u. vécsernye és ker. tanítás. Lelki vezető: Incze Domokos, csikszentgyörgyi plébános. 2. Október 2-án d. e. szent mise és prédikáció, d. u. vécsernye és ker. tanítás. Lelki vezető: Meisel József szentszéki tanácsos, brassói h. plébános. 3. Október 3-án d. e. szent mise és prédikáció, d. u. vécsernye és ker. tanítás. Lelki vezető: Meisel József szentszéki tanácsos, brassói h. plébános. 4. Október 3-án vécsernye után szent gyónás. II. A jubileum ünnepe részei: 1. Október 4-én összeharangozókoros ünnepi körmenetben való kivonulás a templomba. 2. »Te Deum«; éneklé az aranymisé. 3. A jubileum aranymiséje. 4. Evangélium után alkalmi szent beszéd. Tartja: Bálint György brassói gimnáziumi tanár. 5. Szent mise közben közös áldozás. 6. Körmenetben való bevonulás. Tisztelegés.

Gyászrovat. Lapunk zártakor részvétellel értesülünk, hogy dr. Györgypál Domokos vármegyei tiszti főügyész fiatal nejje folyó hó 30-án elhalt. A csapás amily váratlanul jött, annál súlyosabb és megdöbbentőbb volt. Az elhunyt három kis fiatal árva gyermeket hagyott anya nélkül, kik közül a legkisebb újszülött s a kinek az anya áldozatul esett. Az elhunyt Gál József lakarekpenztári igazgató leányát gyászolja. — A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak a maguk, valamint a közeli és távoli rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy a szerető gyermek, hű feleség, édesanya és legjobb testvér dr. Györgypál Domokosné szül. Gál Irma életének 25-ik, boldog házasságának 6-ik évében, folyó évi szeptember hó 30-án, a legnagyobb békétlenséggel viselt szenvedés után, a haldoklók segítségének átjatos felvételével az Urban csendesen elnyugodott. Hált porait folyó évi október hó 2-án délután 3 órakor temetjük a helybeli köztemetőben levő családi sírboltba; halhatatlan lelkiért pedig folyó évi október hó 3-án délelőtt 10 órakor lesz az engesztelő szentmise-áldozat bemutatva a helybeli róm. kath. templomban. Nyugodjék békeségben! Az órák világság fényekedjék neki! Csikszeredán, 1908. szeptember hó 30. Gál József édes apja. Dr. Gál József testvére. Dr. Györgypál Domokos férje és gyermekei: Erzsike, Ferike, Magduška. Györgypál János apósa és felesége Csedő Anna anyósa.

Koncs János nyugalmazott magyar királyi csendőr-örmeester, városi imok, csikszeredai lakos, folyó hó 25-én este 6 órakor lakásán szívtélhűdés következtében összeesett és meghalt. — Péter Ignác madéfalvi lakos folyó hó 17-én a hargitai-fürdő kénygödörből szemvizet akart meríteni s amint a kénygödör fölé hajolt, a kiráradó kénygöz azonnal megfojtotta. — Folyó évi szeptember hó 23-án halt el a borsodmegyei Apátfalván imecsfalvi Imecs Domokos földbirtokos, nyugalmazott főtiszt, 82-ik évében. Az elhunyt tevékeny részt vett a szabadságharcban s a vitéz erdélyi verespápkás a 11-ik honvédzászlóaljban 28 csatát küzdött át. Bátor, merész katona volt s annak leginkább a nevezetes pikii csatában adta tanujelét, hol a zászlóaljat akkor, midőn annak többi tisztjei majd mind elestek, mint főhadnagy ő vezette győzelemre. Ezért Bem, még az őtközlet alatt kinevezte századparancsnokká. A »Magyar Erdész« főszerkesztője és ismeri érzésszel és vadászati író veszett el benne. — Eljegyzés. Cecsó Lajos dr. eljegyezze csiklaplocai Lázár Rózsikát, Budapesten.

Esküvő. Fráter Loránd a népszert és jeles dalköltő, nyugalmazott honvéd százados, szeptember 21-én tartotta meg esküdjét Plósz Jenkével, Plósz Sándor volt igazságügyminiszter leányával.

Szüreti mulatság. A csikszeredai iparos ifjak önképzőköre f. hó 11-én a Vigadó nagytermében zártkörű szüreti mulatságot rendez, melyre az előkészületek javában folynak. E kedélyesnek igérkező mulatságot a következő felvonulás előzi meg: I. Felvonulás szü-

retre dal és zenekísérettel 8 csőszleány és 8 csőszlegény, közsé kisbírója, zsidók és cigányok kísérettel. II. A szüret kihirdetése a kisbíró által. III. A szüretelés. IV. Szüret után a csőszpárok magyar táncot lejtnek, s végül egy szüreti előkeplett bemutatása görögfény mellett. Ezután tánc reggeli. Az estély kezdete este pont 8 órakor. Belépti díj család-jegy 3 kor., személyjegy 1 kor. 20 fill. Karzati ülőhely 80 fill., állóhely 40 fillér.

Tanulmányi kirándulás. A kézdívásrhelyi róm. kath. főgimnázium ifjusága október hó 3., 4. és 5-én tanulmányi kirándulást rendez Csiksomlyó, Madéfalva és Gyimesbe. Az indulás október 3-án lesz, 4-én délelőtt pedig megkorszorozza a madéfalvi emlékoszlopot a következő műsor keretében: 1. Himnusz, éneklé az ifjuság. 2. Szaval. Kádár Ferenc VII. o. t. 3. Beszédet mond Antal Áron főgimnáziumi tanár. 4. Szózat, éneklé az ifjuság.

Rudolf trónörökös szobrának letelezése. Az Uránia Magyar Tudományos Egyesület 1903. évi február havában tartott igazgatósági ülésében elhatározta, hogy a korán elhunyt és dicső emlékeztető Rudolf trónörökösnek szobrot állít. A szobor már készen áll, folyó évi október hó 12-én fogja az Uránia Tudományos Egyesület szoborbizottsága, melynek élén Molnár Viktor vallás- és közoktatásügyi államtitkár áll, átadni a fővárosnak, az országunk ünnepi letelezés keretében. A szoborbizottság vármegyénk közönségéhez meleg hangú megkeresést intézett, melyben a vármegyét a letelezésben való képpiesletre kéri fel s egyszersmind felhívja mindazoknak figyelmét, kik a letelezésben résztvenni óhajtanak. A vármegye képviselőségéről intézkedés még nem történt.

Magyarellenes tankönyvek. A román kormány 1898. július 21-én kelt rendeletével szigoruan intézkedett, hogy a Romániában levő magyar ajku iskolák első sorban Románia történelmét és földrajzát tárgyalják. Ezzel szemben nálunk több erdélyi és tanfelügyelő jelentette, hogy a használatban levő tankönyvek a magyarokról a leggyalábbabb dolgokat írja a románok javára. Dr. Szöcs Géza szemelvényeket tett közzé a Lugosi Hirlapban néhány magyarországi iskolákban használt tankönyvből is. Kívánatos lenne, hogy Erdélyből mennél több ily galad tartalmu könyvről vehessen tudomást gróf Apponyi Albert, aki remélhetőleg sürgösen intézkedne az ily tartalmu könyvek eltávolítása érdekében.

Ismeretlen közgyűlés. A csikszeredai kerületi munkásbiztosító pénztár, a szeptember hó 30-ára kitűzött, de a lagok kevés számmal való megjelenése végett meg nem tartott rendkívüli közgyűlést folyó hó 11-én délelőtt 9 órakor tartja meg a városháza tanács-teremben.

Eladó kutyák. Zalán István főispáni titkárnál 5 drb loxterrier-kutyakölyök eladó. Értekezhetni lakásán.

KÖZGAZDASÁG.

A »Hermes« Magyar Általános Jelentőlet Részvénytársaság, Budapest, heti jelentése a tőzsdé-forgalomról és pénzpiaccról.

Budapest, 1908. szeptember 24.

A new-yorki kedvezőtlen lanya házszedhrek dacára a budapesti tőzsdé irányzata igen élénk forgalom mellett szilárdult, főleg a magyar pénzügyminiszternek az állami megrendelésekre vonatkozó nyilatkozatára.

A bank részvények közül igen élénk forgalom fejlődött ki a magyar leszámított és pénzváltóbank részvényekben, melyek árfolyama jóval emelkedett. A főérdeklődés a vasmű és gépgyári részvények felé irányult, melyek közül főleg a Danubius hajú és gépgyári részvények emelkedtek és a legmagasabb árfolyamon 266 koronán zárltak. Fegyver és gépgyári részvények 312 árfolyam mellett kereslettek és a Ganz és Társa részvények 3025 árfolyamig emelkedtek. Vasmű részvények közül a rimamurányi vasmű részvények képeztek kereslet tárgyát, és 565 árfolyamon zárltak.

A helyi értékek közül előtérben álltak a villamosági részvények, melyek közül a budapesti általános villamosági részvények 305-re, a magyar villamosági részvények 297 koronára emelkedtek. Nagyobb árfolyamemelkedés várható még a fegyver és gépgyári, beocsini cementgyári, magyar cukoripar és a magyar fém- és lámpaáru gyári részvényeinél, mely vállalatok évi mérlegei igen kedvezők.

Némi érdeklődés mutatkozik a közlekedési vállalati részvények közül a budapesti közúti vaspálya és a városi villamos vasút részvényei iránt, melyekben igen élénk forgalom volt, előbbiek 552 utóbbiak 269 árfolyamra emelkedtek.

A közönség érdeklődése értékpapírok iránt napról-napra növekszik és a bankok nagyobb-mértvű vételmegbizásokkal vannak ellátva.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

Table with 3 columns: Security Name, Current Price, Previous Price. Includes items like Magyar koronajáradék, Magyar hitel részvény, Osztrák hitel részvény, Magyar leszámított és pénzv. bank r., Rímamurányi vasmű részvény, Danubius hajó és gépgyári részvény, Budapesti közúti vaspálya részvény.

Hirdetmény.

Közírtté tétetik, hogy Kászonjakubfalva község határában felfogott egy darab 2 éves daru szőrű tehén, melynek nyakán bal felől 2 drb szemölcs van, mint guzdárlan jószág **folyo évi október hó 6-án délelőtt 8 órakor** a község háznál tartandó nyilvános árverésen, a leg többet ígérőnek készpénzfizetés mellett elfog adatni.

Kászonjakubfalva, 1908. szeptember hó 15-én.

Bajkó Ferenc,
közs. jegyző.

Balázs József,
közs. bíró. h.

571-1908. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közírtté teszi, hogy a csikszeredai kir. járásbíróság 1908. évi V. 646.5. számú végzése következtében, Pictsch testvérek bécsi cég javára, Fejér Lajos csikszépvízi lakos ellen 197 kor. 67 fill. s jár. erejéig 1908. május hó 30-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1430 korona becsült következő ingóságok u. m.: 1 féderes kocsi, 2 ocska szekér, 2 ló és 1 vertheim szekrény, nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbíróság 1908. évi V. 646.5. számú végzése folytán 197 kor. 67 fill. tökékövetelés, ennek 1907. évi augusztus hó 5. napjától járó 6% kamatai, 1.°, váltó díj és eddig összesen 64 kor. 68. fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedett lakásán, Csik-Szépvízen esetleg Csik-Szeredában leendő eszközésére **1908. évi október hó 10. napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Csikszereda, 1908. szeptember hó 25-én.

Molnár Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

190 908. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.c. 102. §-a értelmében ezennel közírtté teszi, hogy a kecskeméti kir. járásbírósnak 1908. évi S. p. 26.3. számú végzése következtében dr. Ady Endre csikszentmártoni ügyvéd által képviselt Első alföldi cognac gyár részvénytársaság javára 283 kor. 63 fill. s jár. erejéig 1908. évi szeptember hó 3-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2135 kor. 14 fillére becsült következő ingóságok u. m.: kereskedelmi árucikkek, bolti állványok, felszerelések, élelmiszerek, gyertyák, szövetek, butorok, öltönyök, ágynemű, bor- és szeszes italok, hordók, seretek, szena stb. nyilvános árverésen eladtnak, megjegyzetlik, hogy ezen árverés az alapfoglaltató ifj. Virág Mihály javára kiterjed 1500 korona s jár. erejéig nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. járásbíróság 1908. évi V. 151.4. számú végzése folytán 283 kor. 14 fill. tökékövetelés, ennek 1908. évi szeptember hó 15. napjától járó 5% kamatai, 1/2° váltó díj és eddig összesen 39 kor. 81 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Tusnádfalván végrehajtást szenvedett lakásán, **1908. évi október hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg többet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Csikszentmárton, 1908. évi szeptember 22.

Gondos István,
kir. bír. végrehajtó.

445-908 szám.

Faeladási hirdetmény.

A csikszentkirályi közbirtokosság nevében alulírtak közírtté teszik, hogy a birtokosság tulajdonát képező „Sugófeje” nevű erdőrészekben üzemterv szerint esedékes megtakarított 4253 kat. hold területű, becslés szerint 7798 m³ gömbölyű luc haszonfenyő átt. 851 m³ luc fenyőkérget, 908 m³ fenyőtűzfűt tartalmazó fakészletét 50,500 kor., azaz ötvenezeröttszáz korona kikialtási árban **1908. évi december hó 14-én délelőtt 10 órakor** a község háznál megtartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Árverezők az árverést vezető elnök kezéhez már az árverés megkezdése előtt a kikialtási ár 10 százalékát bá nappenzüképpen kötelesek letenni. Az egykoronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a megajánlott összeg 10 százalékának megfelelő összeggel vagy óvadékképes értékpapírral látandók el és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri, s azoknak magát aláveti.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

Az erdő fatömege becsértéken alul eladatni nem fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó közlelbbi adatok a községi előjárásúgnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Csikszentkirály, 1908. szeptember 30.

Cseh Károly, **Simon Ádám,**
jegyző. 1-2 elnök.

Hirdetmény.

Közírtté teszem, hogy **október 5 én délelőtti 10 órakor** a kozmási plebian mindenféle butor, felszerelés és takarmány, nyilvános árverésen, a többet ígérőnek elfognak adatni.

Lőrincz Sándor,
tömeg-gondnok.

Faarverési hirdetmény.

A csikszentimrei községi közös iskolaszék nevében alulírtak ezennel közírtté teszik, hogy az iskola tulajdonát képező erdőnek 866 k. holdján becsült, mintegy 1202 m³ gömbölyű lucfenyő haszonfa, 173 m³ lucfenyő kéreg és 128 m³ lucfenyő tűzifa készletét, 7635 azaz hétezerhatszázharmincöt korona kikialtási ár mellett **1908. évi október hó 15 én délelőtt 10 órakor** a község háznál megtartandó szó- és zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek elfogja adni.

Árverezők az árverést vezető elnök kezéhez még az árverés megkezdése előtt a kikialtási ár 10%-át banappenzüképpen letenni tartoznak.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok a megajánlott ár 10%-ának megfelelő összeggel, vagy óvadékképes értékpapírral látandók el és abban kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Utó- és távirati ajánlatok nem fogadtnak el, valamint az erdő fatömege becsértéken alul eladatni nem fog.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslésre vonatkozó közlelbbi adatok alulírt iskolaszéki elnök-nél megtekinthetők.

Csikszentimre, 1908. ugusztas 24-én.

Cseke Ferencz, **Lőrincz Sándor.**
megyegondnok. isk.-széki elnök.

A legolcsóbb bevásárlási forrás

F E K E T E V I L M O S

Illatszertárban, Csikszereda

Kaphatók a legfinomabb illatszerek dekagramonként és mindennemű aréz- és kézapólok szerek. Gyógy- és virágszappanok

Az Inda-sósorszesz főlerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen **Hajrak-regenerátor** az őszülő hajnak visszadja az eredeti ifjúkori színt, valamint mindennemű különlegességek raktára.

A Thymol és Stomatín fogapólok szerek a legjobbak. A Trifolium (hajpetrol) höllyaknek allandó hajpalaahoz nélkülözhetetlen. — A Honey Jelly a legjobb kézflomito.

Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltenek.

ELADÓ egy nyolcz honapos jorogsiri magkan, egy masféleves jorogsiri koca 12 szept malacsal es egy amerikai pollag-chinai faj koca tizenhat malacsal.

Zerbes Györgynél,
Csikszeredán, (regi törvényszékház)

H I R D E T É S E K

olcsó árszámítás n.elelt közöletnek s felvetetnek A KIADÓHIVATALBAN.

Uj női haj- és fodrász-üzlet!

Van szerencsém a helybeli és vidéki hölgyközönségnek tisztelettel tudomására hozni, miszerint helybeli fodrász üzletemet egy külön bejárattal

NŐI FODRÁSZ-ÜZLETTEL

kibővítettem, hol elvállalok mindennemű hajmunkát. Utczai és menyasszonyi frizurák divat szerint. — Kívánatra házhoz járva is

A női hölgyközönség pártfogását kér.

SZABÓ LAJOS, NŐI ÉS FÉRFI FODRÁSZ.

Első Ferlachi Fegyvergyár

Wernig Péter es. és kir. udvari szállító társaság k. k. Ferlach, (Karinthia)

Ajánljak világhírű, általánosan elismert jöhrű és elsőrangú gyártmányait, mind Wernig négyesövű fegyverei nagyszerű löképeséggel, mindennemű vadász és céllövőfegyverek, háromcsövű fegyverek, Hammerlin fegyverek, golyós fegyverek, Mannlicher és Mannlicher Schönaui fegyverek mindcél, többnagyságban felszerelt céllátóval, vagy a nélkül.

Minden javítást elvállalunk és olcsón számolunk.

Árjejjék ingyen. Magyar levelezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy **Brassóban** saját telkemen (Vasut-utca, a tramway elágazásánál) bel- és külföldi :::: márványból faragtatok és eszcoizotok

BÚTOR-MÁRVÁNYLAPOKAT ÉS SÍREMLÉKEKET

Továbbá raktáron tartok: Gránit, Semit, Labrador es Andesyt kemény közetű síremlékeket, amelyek kaphatók 20 koronától 2000 koronáig. Mind első kezbel a lego esőbban szerelheők be. — Ügynökök mellőzésevel kérem egész bizalommal hozzámfordulni, mert ez által nagy megtakarítás érhető el. — Szíves pártfogását kérve, vagyok tisztelettel:

NAGY JÓZSEF :: kőfaragó mester :: BRASSÓBAN.

GÖZ-, HŐLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBANI

Száz és száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségapolás teren. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatásu szer a hőfürdők :::: (gőz- hőleg es gyógyfürdők) rendszeres használata ::::

A „Sanitas” szobafürdő készülékekkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatasosabb gőz- es hőlég fürdőt készítheti bárki, 5 pezrez alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kegyelem netovábbja. Kipróbált biztos hatásu szer natha, torokfajás, helyrethesség, almatlanság eseteiben, stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható es valamely szekrény mögé állítható.

A készülék megtekinthető vételköltelettség nélkül Szvoboda József képviselőmnél helyben, sőt kívánatra háznál is bemutattatik.

FÖRSTNER ALADÁR
a „Sanitas” szobagőzfürdő-
készülék egyezülly gyártója.
Budapest, VII. kerület, Alsó-
erdősor 30. sz. Telefon 97-51.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-GYÁR BRASSÓBAN.

Csikszeredában kapható: **Albert Balázs és Fia** urak kereskedésében.